

THILO WYDRA

Grace

Biografia

editura rao

CUPRINS

PREFĂȚĂ	11
În oglindă: Cele două vieți ale lui Grace Kelly	11
VIATA ȘI OPERA	20
Anul 1870 O (pre)istorie germano-irlandeză	20
I. ANII DE ÎNCEPUT	44
1929–1947 Anii din casa părinților:	
copilăria și tinerețea în Philadelphia	44
1947–1951 New York – Libertate: teatru,	
televiziune și modă	65
1951–1956 Hitchcock și Hollywoodul:	
cele unsprezece filme ale lui Grace Kelly	82
Fourteen Hours (Paisprezece ore, 1951)	85
High Noon (La amiază, 1952)	92
Mogambo (1953)	116
Alfred Hitchcock „Mulți cred că sunt un monstru”	132
Dial M for Murder (Cu C de la crimă, 1954)	138
Rear Window (În spatele ferestrei, 1954)	155
The Bridges at Toko-Ri (Podurile din Toko-Ri, 1954)	176

The Country Girl (O viață pe scenă – 1954)	182
Premiul pentru cea mai bună actriță: Grace Kelly pentru O viață pe scenă ...	196
Green Fire (Focul verde – 1954)	203
To Catch a thief (Să prinzi un hoț, 1955).....	210
– Prima întâlnire: Vineri, 6 mai, ora 16	238
– Vestită, blondă, americană: Marilyn sau Grace?	249
The Swan (Lebăda, 1956).....	255
High Society (Înalta societate, 1956)	269
II. ANII MATURITĂȚII	288
1956–1976 Monaco: Un principe, trei copii și o cu totul	
și cu totul altă viață	288
1962 Cazul Marnie – și o criză de stat	313
1976–1982 Ultimii ani: planuri de viitor.....	336
1979 O încercare de comeback: Rearranged (1982)	348
1980 Plecarea maestrului: rămas-bun de la Hitch	358
Credință, speranță, iubire: catolicism, astrologie, petreceri sub	
zodia Scorpionului.....	368
1982 Annus horribilis	381
Postfață	406
Dialog cu Alteța Sa Regală, principele Albert II de Monaco	406
ANEXĂ	416
Note.....	416
Tabel cronologic	445
Filmografie alcătuită de Hans-Michael Bock (CineGraph);	
Revizuită de Thilo Wydra	451
Bibliografie	502
Index de persoane	513
Mulțumiri	535

În basme se spun povești inventate.

Eu însă sunt reală. Exist.

Dacă s-ar povesti într-o zi viața mea ca femeie în carne și oase, oamenii ar vedea, în fine, ce persoană am fost cu adevărat.

– Grace Kelly¹

Numai Grace ar fi putut să o întruchipeze pe Grace Kelly.

Probabil că în propriul intelect era un concept mintal.

– John Foreman²

Numele ei – Grace – nici că ar fi putut fi mai potrivit.

– Louis Jourdan³

VIATA ȘI OPERA

Anul 1870

O (pre)istorie germano-irlandeză

Am fost fete germane.

– Peggy, sora mai mare a lui Grace⁸

Istoria străbunilor acelei femei, care mult mai târziu, în încântătorii ani 1950 și 1960 ai secolului trecut, devine una dintre cele mai admirate actrițe și, mai apoi, principesă de Monaco, se întinde cu mult timp în urmă. Nu este vorba numai de istoria americană a unei blonde și fragile fetițe din Philadelphia, care se va căsători cu un prinț din Monaco. Nu este numai împlinirea *visului american*, pe care milioane de oameni îl visează alături de această femeie. Este, la originile sale, și o poveste germano-irlandeză.

În a doua jumătate a secolului XVII, în pădurea Oden din partea sudică a landului Hessen, apare menționat pentru prima dată în anale numele de familie Berg. Ar fi existat un anume Johann Berg născut prin anii 1650 și decedat în

jurul anului 1731. Lui i-au urmat până la sfârșitul secolului XIX și începutul următorului mai mulți de Berg, printre care două femei cu numele de Margaretha, una născută în 1688 și cealaltă în 1742, și doi bărbați cu prenumele de Johann Georg, care sunt numiți, ici-colo, și Johann Georg I și Johann Georg II. Această linie genealogică poate fi urmărită începând din anii 1650 și până târziu, în secolul XIX, când începe istoria noastră.⁹

Famiiliile Berg au trăit în localități mici din apropierea pădurii Oden – în Heppenheim, în Sonderbach, în Wald-Erlenbach sau în Erbach. Și istoria familiei lui Grace Kelly își are rădăcinile germane chiar din Hesse, din Heppenheim, districtul Bergstraße.

Heppenheim era – pe vremea când bunica de origine germană a lui Grace Kelly, Margaretha Berg, locuia acolo – un orășel nesemnificativ, cam dezolant. O mică localitate, în care ocupațiile de bază erau agricultura și micile manufacturi. Pe lângă acestea mai erau o carieră de piatră, o fabrică de teracotă și – datorită cultivării tutunului – o industrie a tutunului. În Heppenheim, erau mai multe fabrici de țigări. În orice caz, averea localității Heppenheim erau minunatele peisaje montane. Orașul era amplasat într-o zonă pitorească, însă nu se putea dezvolta din agricultură. Rezidenții au preferat să continue afacerile vechi, de la începutul secolului XIX, întorcând spatele celor noi, moderne, de secol XX. În zona Heppenheimului nu se puteau vedea coșuri fumegânde, însă orașul a încercat să-i atragă pe oamenii cu bani.

Deși Heppenheim are 25 000 de locuitori în zilele noastre, fiind ultima localitate de mici dimensiuni și totodată oraș

de reședință la granița dintre landurile Hessen și Baden-Württemberg – la începutul anilor 1900, orașul era doar ceva mai mult decât un fel de anexă sudică hesseniană a Marelui ducat.

Modelat de catolicism, acest teritoriu a aparținut la început de regiunea Mainz. Influxul de protestanți cu un standard social mai bun a născut în sufletul locuitorilor sentimentul de „ocupație străină“ care s-a menținut mult timp.¹⁰

Astfel a apărut tensiunea dintre locuitorii existenți și nou-veniții aparținând unei societăți mai emancipate, care s-au stabilit mai întâi în zonele de vile de pe dealul Maiberg.

Deși vecini, acești oameni nu se amestecau unii cu alții. Catolicii, care constituiau majoritatea populației, aveau profesii mai modeste, pe când protestanții – mulți dintre ei veniți din marele oraș Darmstadt, care era predominant evanghelic și deținea de zece ori mai mulți locuitori ca Heppenheim – aveau atribuții importante în administrarea școlilor și a altor instituții. S-a constituit o societate stratificată, în care membrii clasei înalte se întâlneau în mod regulat în cea mai impunătoare clădire din piața centrală, numită *Zum Halben Mond* (La semilună). Cetățenii care avuseseră în oraș diverse afaceri vechi de generații nu erau bine primiți.¹¹

Această situație este cumva similară celei din Philadelphia, unde va locui peste ani familia Majer-Kelly și unde, de asemenea, catolicii imigranți de origine germano-irlandeză erau minoritari. Elementul catolic, provenit atât din rădăcinile germane, cât și din cele irlandeze – care va fi întărit mai târziu, în Monaco, dată fiind cultura acestui

principat orientată către Vatican – o va însoți pe Grace Kelly întreaga viață, fiindu-i totodată sprijin și povară. Binecuvântare și blestem. Dar această poveste începe mult mai târziu.

Bunica de origine germană a lui Grace Kelly, Margaretha Berg, se naște în Heppenheim, într-o duminică, „în anul lui Hristos 1870, în dimineața zilei de 10 iulie, la ora 9.30“¹². Astfel este menționat în registrul de botez. În acea duminică, societatea corală Liderzweig și ansamblul instrumental Societatea instrumentelor au organizat „un mare concert în beneficiul societății locale de înfrumusețare a orașului la localul *Zum Halben Mond*“¹³. După numai cinci zile de la nașterea Margarethei, pe 5 iulie 1870, începe războiul cu țara vecină, Franța. Copilul este botezat la zece zile după naștere, adică pe 20 iulie, conform unui extras din registrul de botezuri al oficiului parohial romano-catolic din 1870.¹⁴

Casa cu numărul 8 (cum scrie clar pe o tăbliță de pe fațadă) în care s-a născut mai există și azi în Piața mare din centrul istoric al acestui orașel liniștit. În 1869, Georg Berg II și soția sa, Elisabetha, au cumpărat casa cu două etaje și cu grajd construită în prima jumătate a secolului XVIII. Piața Mare având în centrul ei fântâna Sfintei Maria este formată și astăzi din casele de lemn și cărămidă specifice zonei Hessen, restaurate și dispuse în cerc, văruițe în alb, cu lemnărie roșie sau maro. Una dintre ele este casa familiei Berg, alta – primăria cu campanila ei, clădire care mai există și astăzi. Piața Mare se găsește pe o colină, puțin mai sus față de oraș. Exact în spatele casei familiei Berg se poate vedea dealul cetății, pe care tronează ruinele cetății

medievale Starkenburg, construită pe la 1065. O adevărată imagine pitorească de pe o carte poștală.

Margaretha este fiica lui Georg Berg II, un meșter șelar în devenire, vânzător de matrițe pentru stuc și tapetar, născut pe 17 octombrie 1841 în Erbach, lângă Heppenheim, și a nevestei sale, Elisabetha Röhrig, născută pe 23 ianuarie 1843 în Sonderbach, lângă Heppenheim (Erbach și Sonderbach sunt și astăzi, ca și alte localități din împrejurimi, cartiere aparținând Heppenheimului). Aceștia se căsătoresc pe 28 iulie 1868 în Heppenheim și, două zile mai târziu, Georg Berg începe „o afacere de șelărit, fără magazin. Apoi declară o băcănie, un butoi de rachiu din care vindea la canea pe cealaltă parte a străzii, activități de tapetar (tot fără sediu) și un magazin de sare”¹⁵.

În anii șaptezeci și optzeci ai secolului XIX, Margaretha – botezată și educată catolic – crește, alături de cei treisprezece frați ai săi, în casa din Piața Mare. În anul 1884, la vârsta de paisprezece ani, termină școala. Între cei paisprezece frați și surori, Margaretha este a doua ca vârstă, după fratele Georg Nikolaus Berg, primul născut, iar într-o familie atât de mare, trebuiau să renunțe la o fărâmă de personalitate pentru a putea conviețui cu toții, pentru că în aglomerația aceea nu exista spațiu personal.

Oricum, Margaretha, încă tânără și nemăritată, nu va rămâne aici, în orașelul cu cinci mii de suflete, unde dezvoltarea ei personală ar fi fost sufocată, orizontul sfârșindu-se sus, pe dealul cetății, în ruinele cetății Starkenburg. Ea evadează din această capcană și își părăsește patria și rădăcinile istorice. Margaretha are douăzeci de ani când

emigrează în acea țară mare și foarte îndepărtată, numită America.

Doi dintre cei treisprezece frați ai ei vor face același lucru, frații mai mici, Franz și Philipp Berg.¹⁶ Nu se știe dacă cei trei au pornit împreună în această călătorie sau dacă Margaretha a călătorit separat de cei doi frați ai săi. Pe atunci, familiile se mutau sau emigrau în grup. Dat fiind că fratele ei mai mic Franz, născut în februarie 1879, avea la acea vreme numai unsprezece ani, iar fratele Philipp, născut în mai 1881, doar nouă ani, este probabil ca ea să se fi alăturat unui grup de emigranți din regiune, prin intermediul unei agenții, lucru obișnuit în acea vreme.

Începând de prin anii 1870, emigrarea din acea regiune se banalizase.¹⁷ Chiar și în somnolentul Heppenheim exista o agenție de emigrare care putea să procure, în regim de urgență, de bilete pentru vapor și să facă aranjamente pentru sosirea la destinație. Agenții și liniile de transport maritime își făceau publicitate chiar și în ziarul local, având ca emblemă un vapor. Exista, în consecință, un curent constant de emigranți legali care își scoteau la vânzare toate bunurile și averea pentru a strânge banii necesari pentru comisioane și pentru traversarea Atlanticului.

Cu puține decenii mai târziu, la începutul anilor 1930, devenise absolut normal să îți părăsești țara ilegal și să te faci nevăzut, „în noapte și ceață”, cum spune proverbul. Oamenii puteau lăsa astfel în urmă catastrofele financiare sau datoriile personale.

O călătorie în acea epocă – mai cu seamă din vechea Europă către mult lăudata Americă – însemna să fii pe drum mai multe săptămâni, având ca bagaj doar strictul

necesar, nesigur pe ceea ce-ți rezervă viitorul. Trebuia, mai întâi, să pleci din Heppenheim, din sudul landului Hessen, și să ajungi în unul dintre orașele-port de pe coastă, să treci Rinul către Olanda sau către Belgia, ca mai apoi să pornești dintr-un port ca, de pildă, Rotterdam în călătoria peste ocean. Marile vapoare cu aburi cu direcția America ancorau în portul New York și, de acolo, emigranții care nu rămâneau în New York puteau ajunge la destinație mergând mai departe cu trenul.

În 1890, destinația Margarethei Berg era Philadelphia, statul Pennsylvania. Pe lângă italieni, se găsesc printre imigranți și foarte mulți germani, astfel că nu este de mirare că un cartier din Philadelphia a primit, încă din acea vreme, numele de Germantown, tot așa numindu-se și astăzi. La sud de Germantown se află East Falls, un alt cartier care devine patria emigranților – acolo este locul unde, începând cu anii 1920, va fi casa familiei Kelly, pe 3901 Henry Avenue, stradă care trece prin fața Universității Philadelphia.

Părinții Margarethei au rămas în Heppenheim. Nu-l vor părăsi niciodată și acolo vor rămâne până la sfârșitul vieții. Mama ei, Elisabetha Röhrig, moare în martie 1886 în Heppenheim, la vârsta de patruzeci și trei de ani, iar tatăl lor, Georg Berg, va mai trăi câțiva ani după intrarea în noul secol, până în luna august a anului 1908, când va muri la șazeci și șase de ani.

Cu prilejul căsătoriei lui Grace Kelly cu principele Rainier III de Monaco, reprezentanții locului de naștere al bunicii ei au vrut să trimită cuplului un cadou de nuntă

adecvat și cu semnificații personale. Primarul interimar din acea vreme, Wilhelm Metzendorf, a dispus să se confecționeze și să se trimită un cadou spre a fi înmăntat personal prin intermediul domnului dr. Mohr – șeful de protocol al Ministerului german de externe – o carte impozantă cuprinzând cei 1200 de ani de istorie ai orașului Heppenheim cu ilustrații alb-negru și o gravură a lui Matthaeus Merian datând din 1645, îmbrăcată în piele roșie cu dungi aurii și adăpostită într-o husă de mătase. O copie fidelă a albumului se găsește și astăzi în arhiva de stat a orașului de reședință din sudul landului Hessen, de pe Bergstraße.

După ce a depus cadoul la palatul regal, domnul dr. Mohr a transmis pe data de 2 mai 1956 un raport scris în atenția domnului primar, în care spunea, printre altele: „Doamna Kelly s-a bucurat nespuse de cadoul acela atât de încărcat de semnificații. Așa cum am putut constata, cu ocazia unei discuții purtate după aceea cu părinții doamnei Kelly, aceștia au intenționat inițial să viziteze Germania în acest an și, cu această ocazie, și familia din Heppenheim, dar nu au putut concretiza această intenție din pricina căsătoriei doamnei Grace cu principele Rainier. Doresc totuși să întreprindă aceasta călătorie anul viitor”¹⁸.

Aproape doi ani după nuntă, în ultima săptămână a lunii februarie a anului 1958, Margaret Majer Kelly vizitează, fără soțul ei, orașul Heppenheim. A mai fost aici în anul 1914, pe când nu era căsătorită, împreună cu mama ei, Margaretha Berg. Vizita a fost atunci de scurtă durată, în ajunul declanșării Primului Război Mondial. Vizita

a trebuit să se încheie brusc, mama și fiica trebuind să părăsească neîntârziat Germania și să revină în America.

Ce fel de sentimente vor fi încercat-o pe Margaretha Berg atunci când, la vârsta de patruzeci și patru de ani, după aproape un sfert de secol de când a emigrat, în anul 1890, s-a aflat din nou în orașul ei natal din Germania, în fața casei din Piața Mare de la numărul 8? De aceasta dată însă, în luna februarie a anului 1958, are mai mult timp la dispoziție. Când mama lui Grace Kelly a aterizat pe aeroportul Frankfurt Rhein-Main, a fost întâmpinată de o delegație a orașului Heppenheim și „surprinsă cu câteva sticle de vin nobil”¹⁹.

„În Heppenheim, doamna Kelly, care avea încă o înfățișare foarte proaspătă și sănătoasă, s-a plimbat pe urmele străbunilor ei.”²⁰ A vizitat pe îndelete orașul familiei sale și împrejurimile. Din Sala mare de ședințe situată la etajul întâi al primăriei, a văzut piața orașului, unde, pe dreapta, se putea observa casa natală a mamei ei, Margaretha, colț cu strada Mühlgasse. Mereu însoțită de doamna Cornet, soția șefului de presă monegasc din acea vreme, vizitează teatrul în aer liber și face o excursie la Starkenburg, cetate situată sus pe deal, ia masa la restaurantul Winzerkeller și face o plimbare prin orașul vechi. În vechile fotografii alb-negru se poate vedea cum stă în fața casei natale a mamei sale, cum vizitează primăria, cum primește buchete de flori și cum este, de cele mai multe ori, însoțită de domnul primar Metzendorf, în persoană.

Un jurnalist local cu simț de observație a văzut că Margaret Majer-Kelly poartă pe timpul vizitei în Germania o brățară de care sunt prinse opt amulete de aur, bătute cu

pietre prețioase – una dintre amulete avea o coroniță. Îi reprezentau pe nepoții lui Margaret Kelly, fiecare amuleță având numele și datele lor de naștere gravate pe spate. Cel cu coroniță este pentru prima fiică a lui Grace Kelly, Caroline, născută pe 23 februarie 1957. Un al nouălea pandantiv, având de asemenea o coroniță, ar fi fost comandat în acele zile de februarie pentru a fi gata în luna martie, când urma să se nască un alt nepot. Este vorba de cel de-al doilea copil al lui Grace Kelly, prințul Albert, care se naște în ziua de 14 martie 1958 la Monaco.²¹

La despărțire, doamna Kelly, vorbind într-o germană cursivă, pe care ea – cu modestie și într-un mod nejustificat – o definește ca fiind o „germană de casnică” spunea:

– În cadrul acestei vizite mi s-a părut câteodată ca și cum timpul ar sta în loc, pentru că aici se mai poate simți ceva din acea Germanie a „timpurilor vechi și bune”, de pe vremea mamei mele. Iar perechii princiere îi voi transmite că merită să călătorească în Germania și, în special, aici.²²

În cadrul călătoriei sale de mai multe zile în Germania, după vizitarea în detaliu a orașului natal al mamei sale, Margaret Majer-Kelly pleacă mai departe spre Konstanz și Immenstaad, locul natal al tatălui ei, Carl Majer.

Patruzeci și unu de ani mai târziu, pe 26 mai 1999, prințul Albert face o vizită în Heppenheim și vizitează orașul natal al străbunicii sale.

Cu aproape șapte ani înainte de nașterea Margarethei Berg, vede lumina zilei o altă viață: Carl Majer, care se naște la data de 11 decembrie 1863 în Immenstaad, lângă Bodensee și care este botezat evanghelic. Părinții săi sunt Johann Christian Karl Majer și Luise Wilhelmine